Dan Dediu, «Cei 9 I»

(Grigore Constantinescu – 6 noiembrie 2012)

Vorbim despre un subiect de carte care se integrează într-un mod original în cuprinsul colecției «Muzica viva» a Editurii Didactice și Pedagogice, conferind totuși o interpretare aparte suitei de lucrări. Este muzică, are probleme de existență a artei sunetelor, dar se îndreaptă către modul de a formula creații, nu spre cel de a le cunoaște sau interpreta.

Titlul pe care ni-l propune Dan Dediu este asemănător cu o formulă de alchimie: **«Cei 9 I»**. Autorul adaugă și o explicație succintă: «sau cum compunem», Posibil ghid de compoziție după metoda ficționalistă. Două prime explicații, vin din prin parabole. Michelangelo a fost întrebat cum sculptează un bloc de marmură. Răspunsul sună astfel: Eliberez cu dalta toată marmura care este în plus, pentru ca să ia ființă statuia. A doua parabolă: Claude Debussy, întrebat cum compune, își lămurește interlocutorul: Foarte simplu! Iau toate sunetele și dau la o parte ce nu-mi trebuie.

Acesta-i drumul în compoziție, după metoda **ficționalistă** care, cum ne lămurește Dan Dediu, este «metoda de compoziție sau de analiză care creează ficțiuni sonore posibile, cu enunțuri de tip simbolic». Dacă am înțeles despre ce este vorba, îl urmăm mai departe pe autor, cum ne indică răspunsurile legate de misterul lui «Cum compunem», dacă îi ascultăm indicațiile celor «9 I». Acestea sunt Intuiția, Informarea, Improvizația, Inventarierea, Invenția de scriitură, Irigarea ficțională, Inversiunea în micro-structură, Inflamarea vizionară, Inundația creatoare. Sunt tot atâtea titluri de micro capitole în care compozitorul se află în dialog cu discipolul. Acesta întreabă, primește răspunsuri succinte și explicații lămuritoare. Dacă întrebările sunt formulate simplu, răspunsurile au o pondere ficționalistă ce atrage discursul explicativ prin care ceea ce s-a spus anterior se elucidează. Deci un scenariu neobișnuit, deoarece nu cunoaștem până acum o asemenea strategie care să ofere cititorului (în care se include viitorul compozitor, dar și virtualul meloman) accesul spre cea mai misterioasă dintre acțiunile petrecute în lumea sunetelor, adică în laboratorul de creație a lucrărilor, altfel spus, elaborarea unei compoziții. Cine l-a urmărit pe Dan Dediu conchide că este un proces extrem de simplu, legat de imagine, inspirație și libertatea de a mânui sunetele. Deci, suntem în fața unor posibilități naturale de a trăi, dacă suntem în stare de a răspunde sau a primi răspunsurile, de a înțelege și a aplica cele aflate. Pare simplu, și așa este... dacă poți. Pentru meloman este mai firesc, căci acesta nu trebuie să lase urme pe hârtia cu portative, pe cale de a deveni partitură, care reprezintă, cum spune autorul, «...o sumă de semne mai mult sau mai puțin dibaci montate într-un text».

Dan Dediu, profesor de compoziție la Universitatea Națională de Muzică din București, privește parcă amuzat efortul nostru, începând și încheind discursul cu o imagine cheie «Muzica precum apa. Această mică propoziție ce sună ca un slogan ne arată drumul spre înțelegerea a ceea ce va fi muzica, în viitorul apropiat.»